

GELİŐİMLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Doç. Dr. SELÇUK AKPINAR

Temel Kavramlar

- **Psikomotor gelişim;** bireyin doğum öncesi dönemden başlayarak yaşam boyu süren, harekete ilişkin davranışlarında meydana gelen değişimleri inceler.

Temel Kavramlar

- Büyüme
- Olgunlaşma
- Öğrenme
- Hazır bulunuşluk
- Gelişim

Büyüme

- Büyüme Olgunlaşma
- Nicelik olarak adım adım değişiklikler. Bunun bir nedeni olgunlaşma olabilir.
- bazen hızlı bazen yavaş büyüme

Olgunlaşma

- Niteliksel değişmeler (kalite yönünden artış); (nicel de olabilir)
- Bireyin kalıtım ve çevre etkileşimi sonucu belirgin olgunluk düzeylerine ulaşmasını sağlayan biyolojik değişimler.
- Gelişimin sırasını belirler, sıra değişmez ancak hız değişebilir. Yürüme ve konuşmayı öğrenme yaşı.
- Olgunlaşmanın yanı sıra öğrenmeye ihtiyaç vardır. Örn, yürüme hızını arttırır.

Öğrenme

- Davranışlarda değişme
- Bu değişim kalıcı
- Çevresiyle etkileşim
- Olgunlaşma + Öğrenme = Gelişim

Konuşma yaşına gelmiş çocuk uyarılmazsa,
konuşma ya gelişmez ya da çok az gelişir.

Hazır Bulunuşluk

- Olgunlaşma ve öğrenme sonucu kişinin belli davranışları yapabilecek düzeye gelmesi.
Biyolojik ve zihinsel
- Herhangi bir hareketi yapabilmek için gerekli kasların olgunlaşması ve ilgili organların koordinasyonu.
- Neden ehliyeti 18 yaşından küçüklere vermiyorlar?

Gelişim

- Büyüme, olgunlaşma, kalıtım ve öğrenmenin ürünü olup, organizmanın işlevlerindeki nicel ve nitel değişimleri ifade eder.
- Düzenli, uyumlu, sürekli ve ileriye dönük bir süreç.

Gelişimin İlkeleri

- Gelişimin tüm bireuler için ortak olan temel ilkeleri;
 1. Kalıtım-çevre etkileşiminin bir ürünü
 2. Derece derece ve süreklidir.
 3. Sıralı, basit ve ilkelden - zor ve karmaşığa doğru bir evrim gösterir.
 4. Motor, bilişsel ve duyuşsal boyutları birbirinden soyutlanamaz, etkileşim halindedir.

Gelişimin İlkeleri

5. Birikimli bir süreçtir.
6. Baştan-ayağa, merkezden-dışa bir yol izler.
7. Bütünden özele bir yol izler. Topu, önce avcunun içi ile yakalamaya çalışır. Sonra parmaklarını kullanmaya başlar.
8. Bireysel farklılıklar söz konusudur.

GELİŞİMİN BOYUTLARI

- Bilişsel Gelişim
- Duyuşsal Gelişim (ve Toplumsal Gelişim)
- Psikomotor Gelişim

Bilişsel Gelişim

- Öğrenme ve anlamayı içeren zihinsel etkinliklerin gelişimini kapsar.
- Jean Piaget in bilişsel gelişim teorisi.
- Piaget ye göre zeka, zeka bireyin çevreyle etkileşimi sonucu gelişmektedir.
- Özümleme ve uyma.

Duyuşsal Gelişim

- Duygusal ve sosyal gelişim
- Duygu; hoşlanma ya da acı duyma biçimindeki tepkilerdir.
- Korku, kaygı, sevinç, öfke, üzüntü, vb.
- Pekçok duygu okulöncesi çağda gelişir, ergenliğe kadar gider artar ve farklılaşır.
- Gelişim sürecinde duygusal tepkilerin nedenleri farklılık gösterir. Çocuk oyuncak almayınca üzülür; Ergen erkek arkadaşı elini tutmayınca 😊

Psikomotor gelişim

- Fiziksel yapıda ve sinir-kas işlevlerindeki değişiklik

Fiziksel uygunluk Unsurları

- Kas kuvveti
- Kas dayanıklılığı
- Kalp-solunum dayanıklılığı
- Esneklik

Motor uygunluk unsurları

- Hareket hızı
- Koordinasyon
- Denge
- Çeviklik
- Çabuk kuvvet